

taget saa mange ekstraordinære Anskaffelser til Hær og Flaade, at man mente ogsaa d r at kunne foretage yderligere Besparelser eller i alt Fald nøjes med mindre Udgifter, saaledes at ca. 75 Mill. Kr. kunde spares paa dette Omraade i det kommende Finansaar, sammenlignet med indeværende Finansaar. Ogsaa paa andre Punkter vilde der formentlig kunne spares noget; saaledes f. Eks. paa Sukkerordningen ved at sælge Sukker, og paa Smørordningen, hvorom vi har haft Lovforslag til Behandling her i Dag. Noget bestemt i saa Henseende kunde imidlertid ikke opgives, og den Oversigt, vi kunde faa over den kommende Tid, var saaledes i og for sig meget vag. Man maa derfor ikke undre sig over, at vi stillede os og stiller os ret forbeholdent over for den kommende Tid og navnlig tilraader Rigsdagen at faa sin Medbestemmelsesret tilbage i alle de Forhold, der kommer til at foreligge i Fremtiden.

Her maatte vor Tanke da straks falde paa den ekstraordinære Krigslovgivning, som vi har levet under i de senere Aar, særlig paa Loven af 7. August 1914. Da denne Lov blev givet, blev den udelukkende givet som en Krigslov; den blev givet ud fra en noget angstelig Følelse af, at Forholdene maaske kunde blive saaledes, at man ikke en Gang kunde sammenkalde Rigsdagen; den blev givet ogsaa i Forventning om, at de Foranstaltninger, som Ministeriet vilde træffe i Henhold til denne Lov, i højest mulig Grad vilde blive truffet i Føling med Rigsdagen, og endelig blev den givet under den Forudsætning, at den, naar Krigen holdt op, ogsaa maatte falde bort igen. Jeg tror ikke, at nogen Rigsdagsmand, som var til Stede i disse Dage i 1914, vil benægte Rigtigheden af, hvad jeg her siger. Nu er det imidlertid klart, at denne Lov ikke just kom til at virke under den Forudsætning, hvorunder den blev givet, thi for det første blev Rigsdagen siddende hele Tiden, og for det andet varede det ikke længe, inden der blev truffet Foranstaltninger i Kraft af denne Lov, som ikke blev truffet i Føling med Rigsdagen, og endelig, skønt Krigen nu er forbi, opretholdes Loven desuagtet. Krigen er forbi, og navnlig er den Del af Krigen, som var den farligste for os, den uindskrænkede Undervandskrig, ophørt og vil aldrig mere fremkomme som en truende Kendsgerning. Der er derfor efter vor Mening ingen Grund til at opretholde denne Krigslov, eller til at Ministeriet skal beholde denne ekstraordinære Myndighed, som det sidder inde med. Nu maa man ikke tro, at vi for vort

Vedkommende mener, at den Lovgivning og de Foranstaltninger, der er truffet ifølge denne Lov, kan ophæves med eet Slag; det kunde aldrig falde os ind, thi vi ønsker ikke, at nogen her i Landet skulde komme i Vanskeligheder, som kunde afhjælpes gennem Lovgivning. Derfor har vi heller ikke tænkt paa, saaledes som det har været fremstillet i Blade af forskellig Art, at denne Lovgivning skulde ophæves med eet Slag, og saa skulde det gaa, som det bedst kunde. Nej, vi har ment, at vi vilde give Ministeriet en Frist, indenfor hvilken de Foranstaltninger, der er truffet, kan forhandles her paa Rigsdagen og Rigsdagen kan enes om, hvilke af dem de skal op etholdes — adskillige af dem holdes jo oppe ved særlige Love —, og hvilke af dem der kan bortfalde. Derfor er det, vi i Udvalget har talt med Ministeriet om at sætte en Tidsbegrænsning for Loven af 7. August 1914, for denne Krigslov, og benytte den Frist, som saaledes opstaar, til at forhandle om, hvilke Foranstaltninger der skal opretholdes, hvilke eventuelle nye der skal træffes, og hvilken Myndighed Ministeriet skulde have i saa Henseende. Men vi har ikke kunnet gaa ind paa, at Ministeriet, medens de Forhandlinger stod paa, skulde beholde den i sin Tid givne Myndighed uindskrænket.

Det har Ministeren krævet. Ministeren har ikke erklæret sig uvillig til at forhandle. Han har, som Ordføreren (Gamborg) her gjorde opmærksom paa, erklæret i Udvalget, at han allerede havde begyndt at forberede en Lovgivning til at træde i Stedet for den tidligere paa disse Omraader. Han har villet forhandle, men han har ikke villet give Slip paa den Myndighed, han havde ifølge Loven af 7. August 1914. Thi, er der sagt, han vilde forhandle paa Grundlag af den Myndighed og kun give Slip paa denne, naar Rigsdagen og Ministeriet opnaaede Enighed. Det er det Grundlag, vi ikke mener vi kan forhandle paa. Vi mener, at Rigsdagen nu, da Krigen er ophørt, maa indtage den Stilling, som Rigsdagen har ifølge Forfatningen: Ministeriet paa sin Plads og Rigsdagen paa sin Plads, og at der maa forhandles frit og stemmes frit, uden at man har en saadan Trusel hængende over sig om, at hvis der ikke vedtages det eller det, skaffes Enighed om det eller det, vil man benytte sin Myndighed. (Indenrigsministeren [Rode]: Hal) Ja, der er ikke nogen Grund for de Herrer til at trække paa Smilebaandet, thi saaledes er Udtalelserne faldet.

Hvis det ikke er Meningen, maatte der hurtigt kunne skaffes Enighed; men det er